HAYAT KURTARIR MEB SINAVI

ÜNİTE 8

İlk Yardım

Temel bilgiler, olay yeri değerlendirme, temel yaşam desteği, kanama, şok, kırık ve taşıma teknikleri

⏱ Okuma süresi: **12 dakika**

112

BU ÜNİTEDE

Kurye, trafikte kazayı en çok gören kişilerden biridir. İlk dakikalarda doğru yapılanlar hayat kurtarır, yanlışlar kalıcı zarar bırakır.

8.1 · TEMEL KAVRAMLAR

İlk yardım nedir?

İlk yardım; kaza ya da ani hastalıkta, sağlık ekibi gelene kadar **ilaçsız** ve olay yerindeki imkânlarla hayatı korumak için yapılan müdahaledir. **Acil tedavi** ise sağlık personelinin yaptığı tıbbi müdahaledir.

Amaç 1	Amaç 2	Amaç 3
Yaşamsal fonksiyonları sürdürmek	Durumun kötüleşmesini önlemek	İyileşmeyi kolaylaştırmak

1. **Koruma** — önce kendini, sonra kazazedeyi ve olay yerini koru
2. **Bildirme** — 112'yi ara
3. **Kurtarma** — hızlı ve doğru müdahale

8.2 · HAYAT KURTARMA ZİNCİRİ

Dört halka

İlk iki halka, olay yerindeki kişilerin elindedir. Zincirin bir halkası koparsa yaralının hayatta kalma şansı düşer.

İnsan vücudu solunum, dolaşım, sinir, iskelet, kas, sindirim ve boşaltım sistemlerinden oluşur. İlk yardımda öncelik **solunum ve dolaşım**dır.

8.3 · OLAY YERİ

Trafik kazasında önce güvenlik

- Kendi motosikletinizi güvenli yere çekin, dörtlüleri yakın; trafiği uyarın.
- Kazaya karışan araçların **kontağı kapatılır**; sigara içilmez, yangın riski kontrol edilir.
- 112 aranır: **kim** olduğunuz, **nerede** olduğu, **ne olduğu**, yaralı sayısı ve durumu. Telefonu görevli kapatır.
- Birden çok yaralı varsa önce **solunumu olmayana**, ağır kanaması olana ve şoktakine müdahale edilir.

Ekip	Görevi
Ambulans	Tıbbi müdahale ve hastaneye nakil
İtfaiye	Yangın, sıkışmış yaralıyı çıkarma
AFAD	Afet ve büyük çaplı olaylarda koordinasyon

8.4 · MOTOSİKLET KAZASI

Kask ve omurga

⛔ HAYATİ KURAL

Motosiklet kazasında yaralının kaskı **çıkarılmaz**. Yalnızca solunum yolunu açmak ya da kalp masajı için zorunluysa, iki kişiyle ve baş-boyun-gövde ekseni korunarak çıkarılır.

- Yaralı kendiliğinden kalkmak istese de hareket ettirilmez; omurga yaralanması olabilir.
- Yaralı, yangın ya da yeni kaza tehlikesi yoksa **yerinden oynatılmaz**.
- Araç içindeki yaralıyı acil durumda çıkarmak için **Rentek manevrası** kullanılır.
- Saldırgan davranışlarla karşılaşırsanız tartışmaya girmeyin, mesafe koruyun, 112'ye bildirin.

8.5 · TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

Kalp masajı ve suni solunum

1. **Bilinç kontrolü**
   omuzlardan hafifçe sars, "İyi misiniz?" de
2. **112 ve OED**
   yardım çağır, varsa defibrilatör istet
3. **Hava yolunu aç**
   baş geri, çene yukarı
4. **Solunumu değerlendir**
   bak-dinle-hisset, en fazla 10 saniye
5. **30 kalp basısı**
   göğsün ortası, 5-6 cm, dakikada 100-120
6. **2 suni solunum**
   30:2 döngüsüne devam

⚠ DİKKAT EDİN

Kalp masajı yalnızca **solunumu olmayan** kişiye yapılır. Masaja sağlık ekibi gelene ya da kişi solumaya başlayana kadar ara verilmez.

8.6 · KANAMA

Kanamayı durdurmak

- Yara üzerine temiz bezle **doğrudan baskı** uygulanır; kırık yoksa bölge kalp seviyesinin üstüne kaldırılır.
- Durmazsa **basınç noktasına** bastırılır: bacakta kasık, kolda koltuk altı ve kol iç yüzü.
- **Turnike** yalnızca uzuv kopması ya da başka yolla durmayan hayati kanamada uygulanır; uygulama saati not edilir.
- Atardamar kanaması açık kırmızı ve fışkırır tarzdadır; en tehlikelisidir.

⚠ DİKKAT EDİN

Kanayan yere tütün, kahve gibi maddeler konmaz. Burun kanamasında baş **öne** eğilir, burun kanatları 5 dakika sıkılır.

8.7 · ŞOK VE KIRIK

Şok ve kırıklarda ilk yardım

Şok: Hızlı ve zayıf nabız, soğuk-soluk-nemli cilt, huzursuzluk ve susuzluk görülür. Kanama durdurulur, sırtüstü yatırılıp **bacaklar 30 cm yükseltilir**, üstü örtülür, ağızdan bir şey verilmez.

- Kırık bölge oynatılmaz; üstteki ve alttaki eklemleri içine alan **atelle** sabitlenir.
- Açık kırıkta kemik içeri itilmez; üzeri temiz bezle örtülür.
- Bilinci kapalı, solunumu olan yaralıya (omurga şüphesi yoksa) **koma pozisyonu** verilir.

⛔ HAYATİ KURAL

Omurga yaralısını gelişigüzel taşımak **kalıcı felce** yol açabilir. Hayati tehlike yoksa yaralıyı kıpırdatmayın, 112'yi bekleyin.

8.8 · TAŞIMA

Yaralı taşıma teknikleri

Teknik	Ne zaman?
Rentek manevrası	Araç içindeki yaralıyı acil durumda (yangın vb.) çıkarmak
Sürükleme	Tek kişi; koltuk altından ya da battaniyeyle, baş-boyun ekseni korunarak
Destekle yürütme	Bilinci açık, yürüyebilen hafif yaralı
Kucakta, sırtta	Hafif yaralı ve çocuk, kısa mesafe
İki-dört elle sandalye	İki kurtarıcı, bilinci açık yaralı
Sedye	Ağır yaralı; sedyeye eksen bozulmadan yerleştirilir

AKILDA TUTUN

Taşıma ancak **zorunlu** olduğunda yapılır: yangın, patlama ya da trafik tehlikesi gibi. Yoksa yaralı yerinde korunur.

SIRADAKİ ADIM

Çalışmaya devam edin

📚 SRC Kurye Dijital Eğitim Kitabı
Diğer ünitelere geçmek için dokunun

📝 SRC Sınav Salonu
Kendinizi denemek için dokunun

YENİ ÜMİT SRC KURSU

📍 Camlıkahve Meydanı, Mareşal Çakmak, Bağcılar Cd. No:114 D:1, 34160 Güngören/İstanbul

📞 **0 212 641 97 73**

💬 WhatsApp: **0 530 957 79 13**

SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZ

📘 **facebook.com/yeniumitsrcbelgesi**

📸 **instagram.com/yeniumitsrcbelgesi**

EĞİTMEN NOTU

Bu üniteyi tamamladınız. Kırmızı "Hayati Kural" kutularını bir kez daha okuyun; yolda sizi ve çevrenizdekileri koruyacak olan onlardır. Sonra ünite testini çözün.